

AGDER
fylkeskommune

Egdene - hvordan har vi det? Status for folkehelse

Vegard Nilsen

Fylkesdirektør folkehelse Agder fylkeskommune

Spesialist i indremedisin og samfunnsmedisin

Greit

A photograph of several people jumping into the water at sunset. The scene is captured from a low angle, showing the lower bodies and legs of the jumpers as they enter the water. The water is a vibrant blue-green, and the sky is a warm, golden-orange color. The overall mood is joyful and energetic.

89% Livet mitt er bra

77% har alt de kan ønske seg i livet

70% tror de vil få et godt og lykkelig liv

HELSE OG TRIVSEL

97 % har noen å være
sammen med i friminuttene på
skolen

93 % har noen å være
sammen med på fritiden

88 % har en nær venn som
de kan stole på

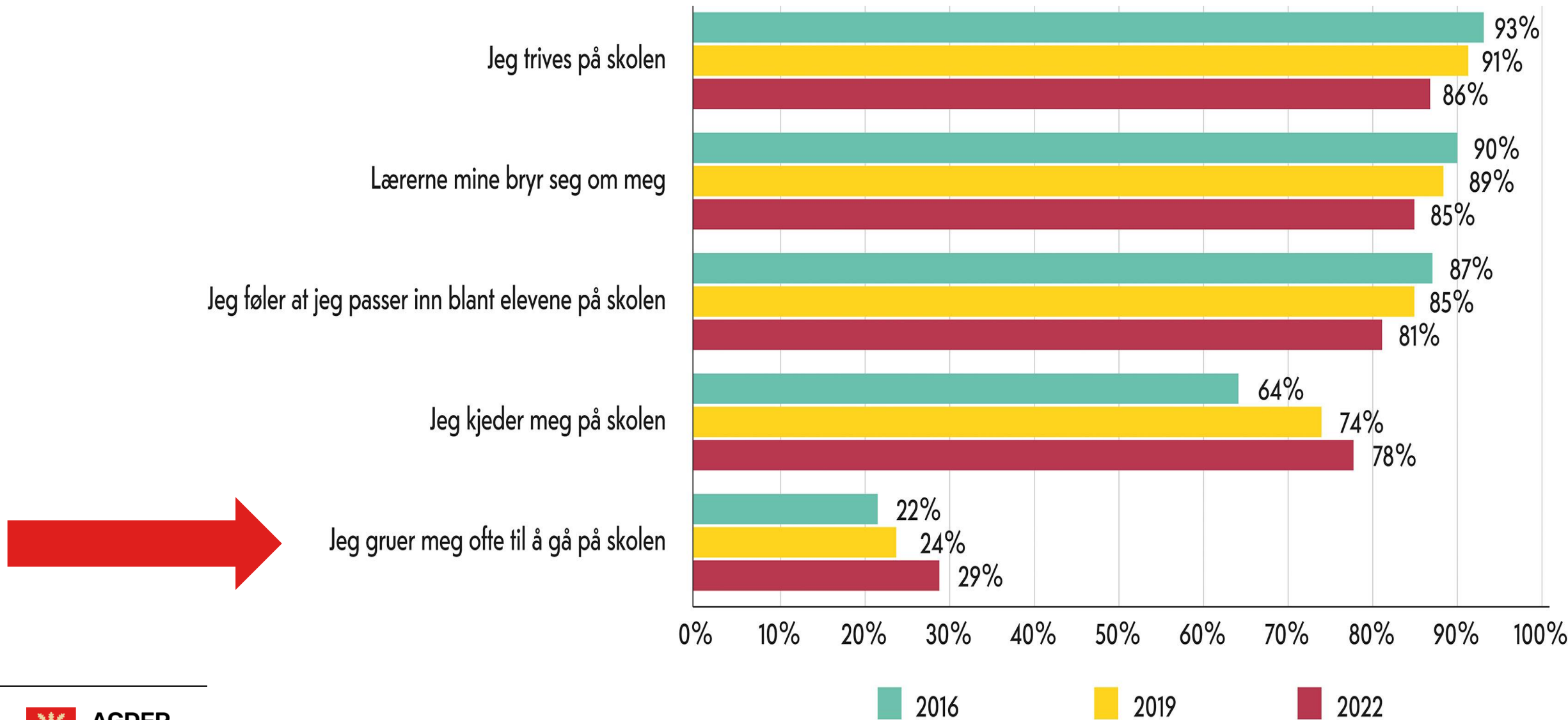

Ungreitt

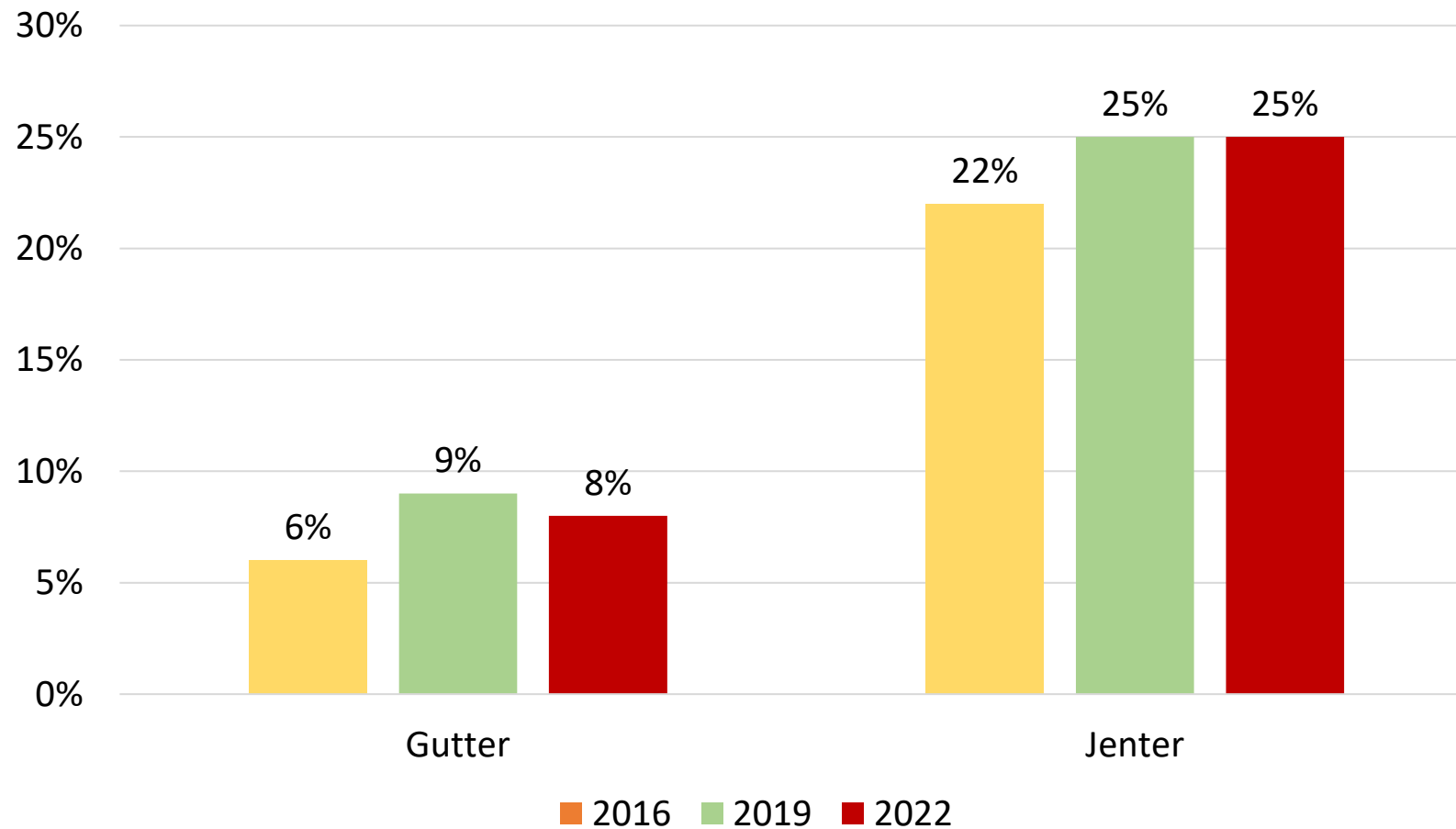

AGDER
fylkeskommune

Hvordan har du det på skolen?

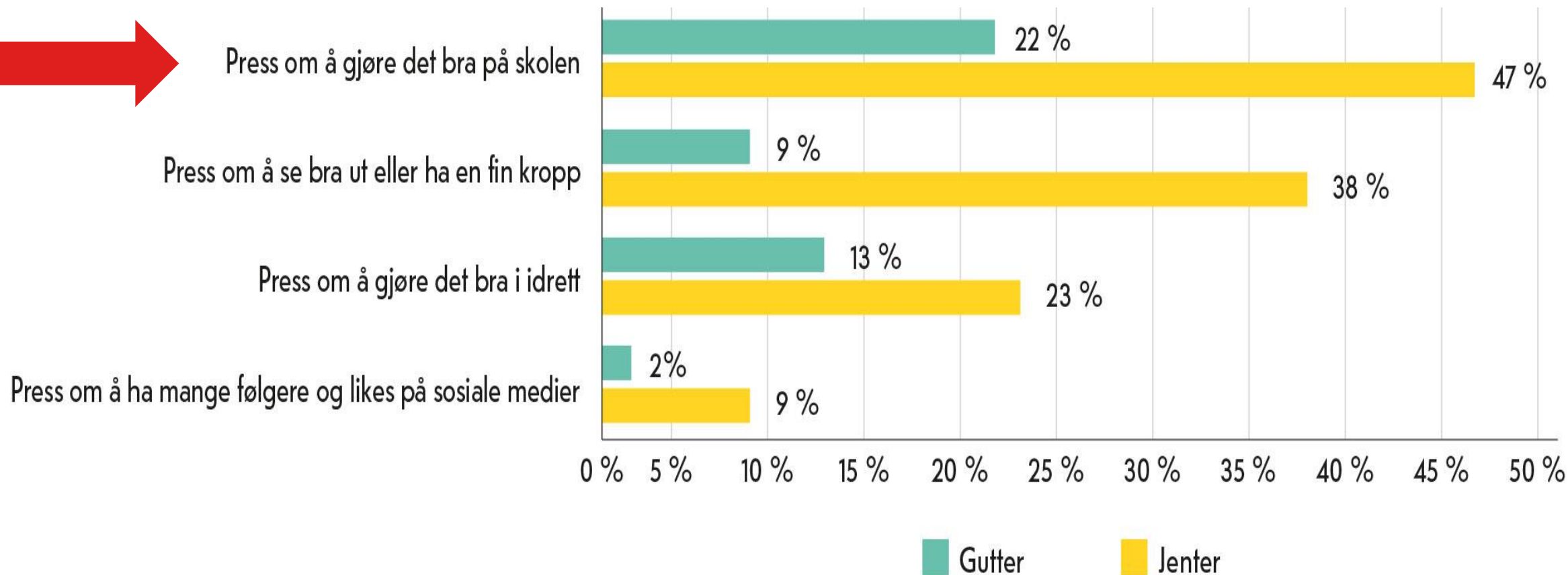
Andel som har hatt mange **psykiske plager** den siste uka

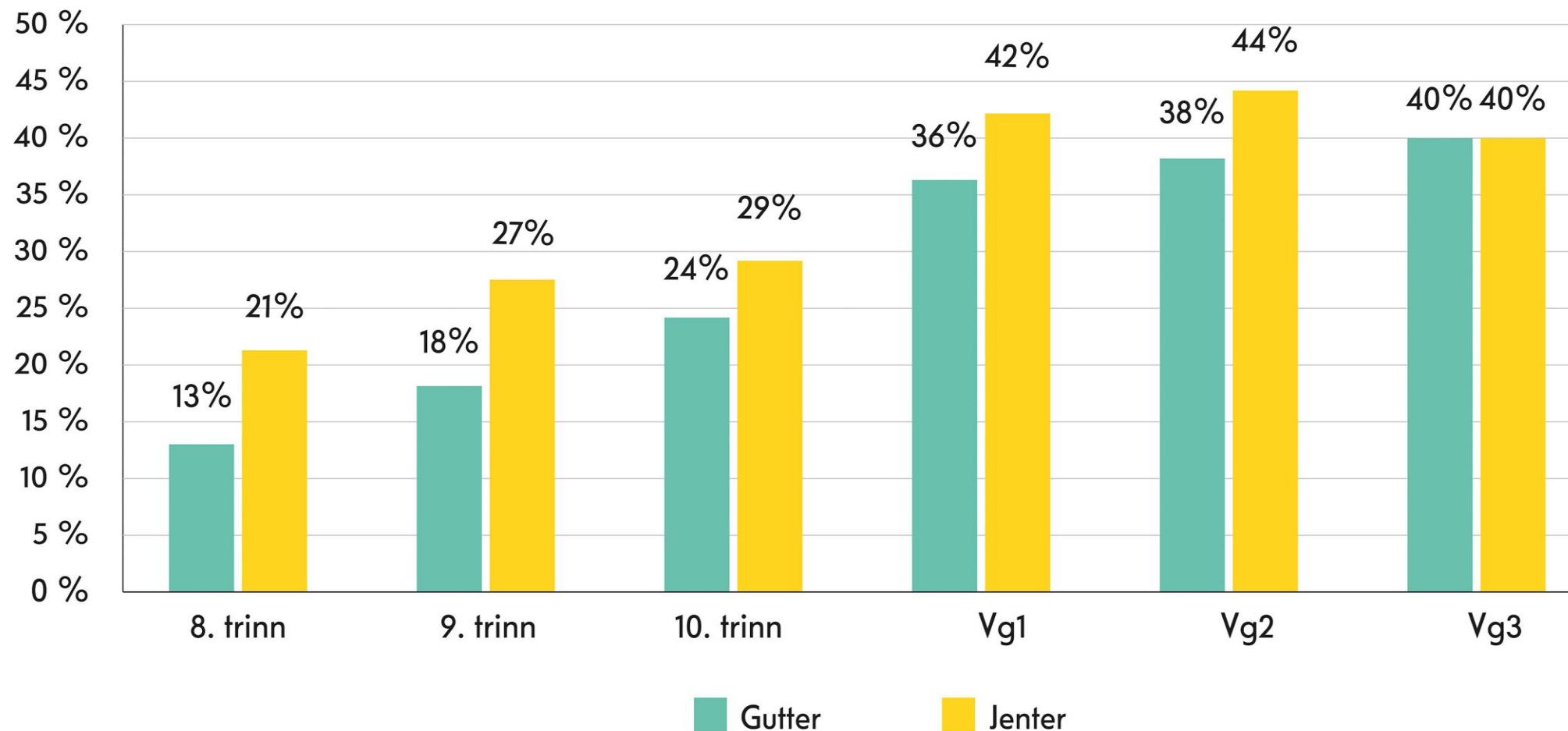
- **De som sist uke er ganske eller veldig mye plaget av dette:**

- Følt at alt er et slit
- Hatt søvnproblemer
- Følt deg ulykkelig, trist eller deprimert
- Følt håpløshet med tanke på framtida
- Følt deg stiv eller anspent
- Bekymret deg for mye om ting

Andel som opplever mye eller svært mye **press** i hverdagen sin

Andel ungdommer som sov 6 timer eller mindre sist natt

**29% bruker smerte-
stillende ukentlig**

Noen «symptomer» fra Ungdata Junior 2022

Tankevekkende funn fra 10-12-åringer i 5. til 7. trinn

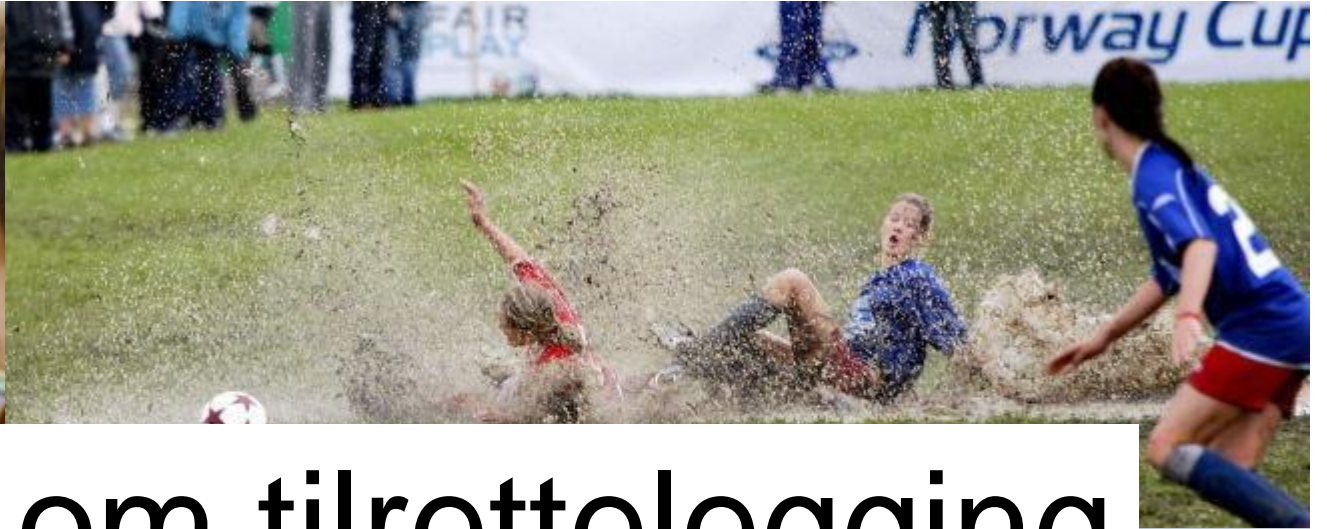
Data fra 18 av 25 kommuner på Agder

Svarprosent 83

40% sover mindre enn anbefalt

Når de starter på våre videregående skoler

1 av 3 ber om tilrettelegging

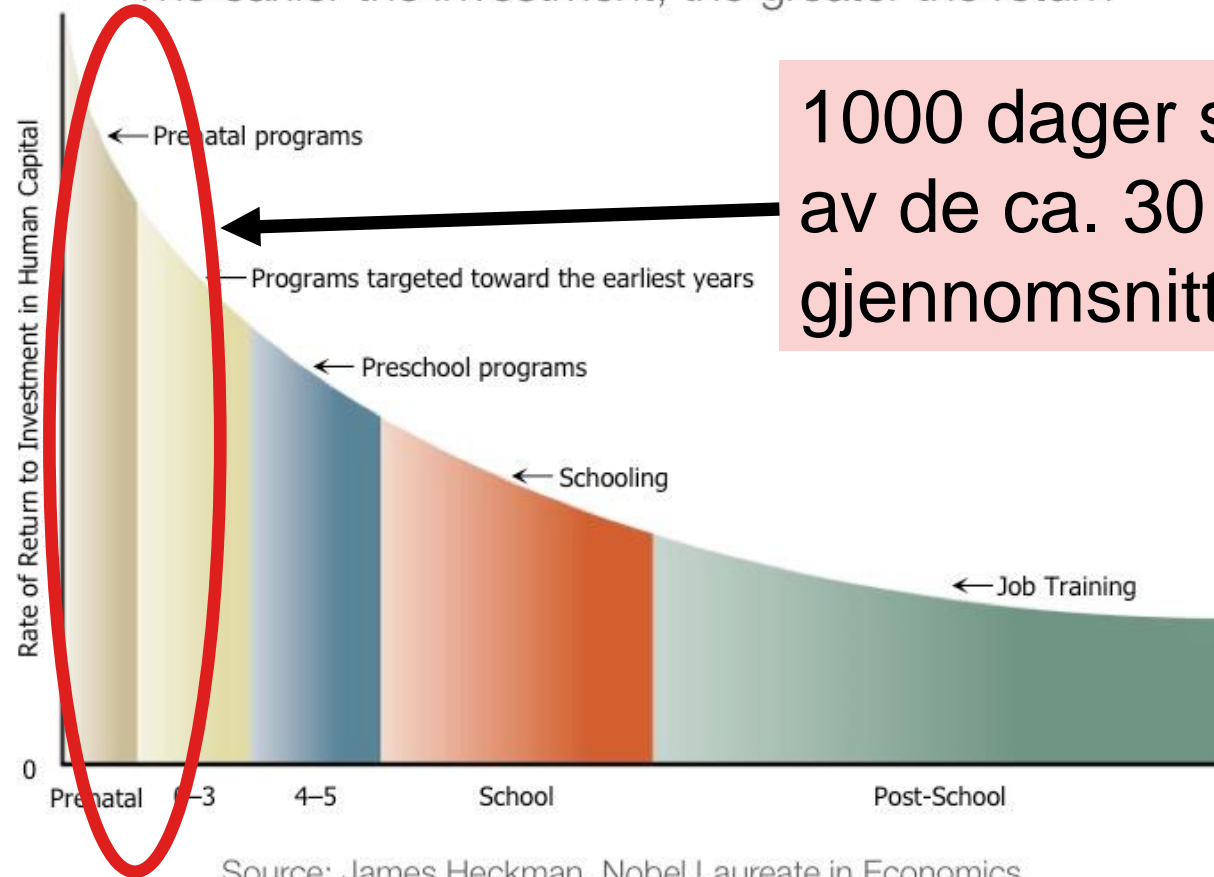

Hva gir god utvikling?

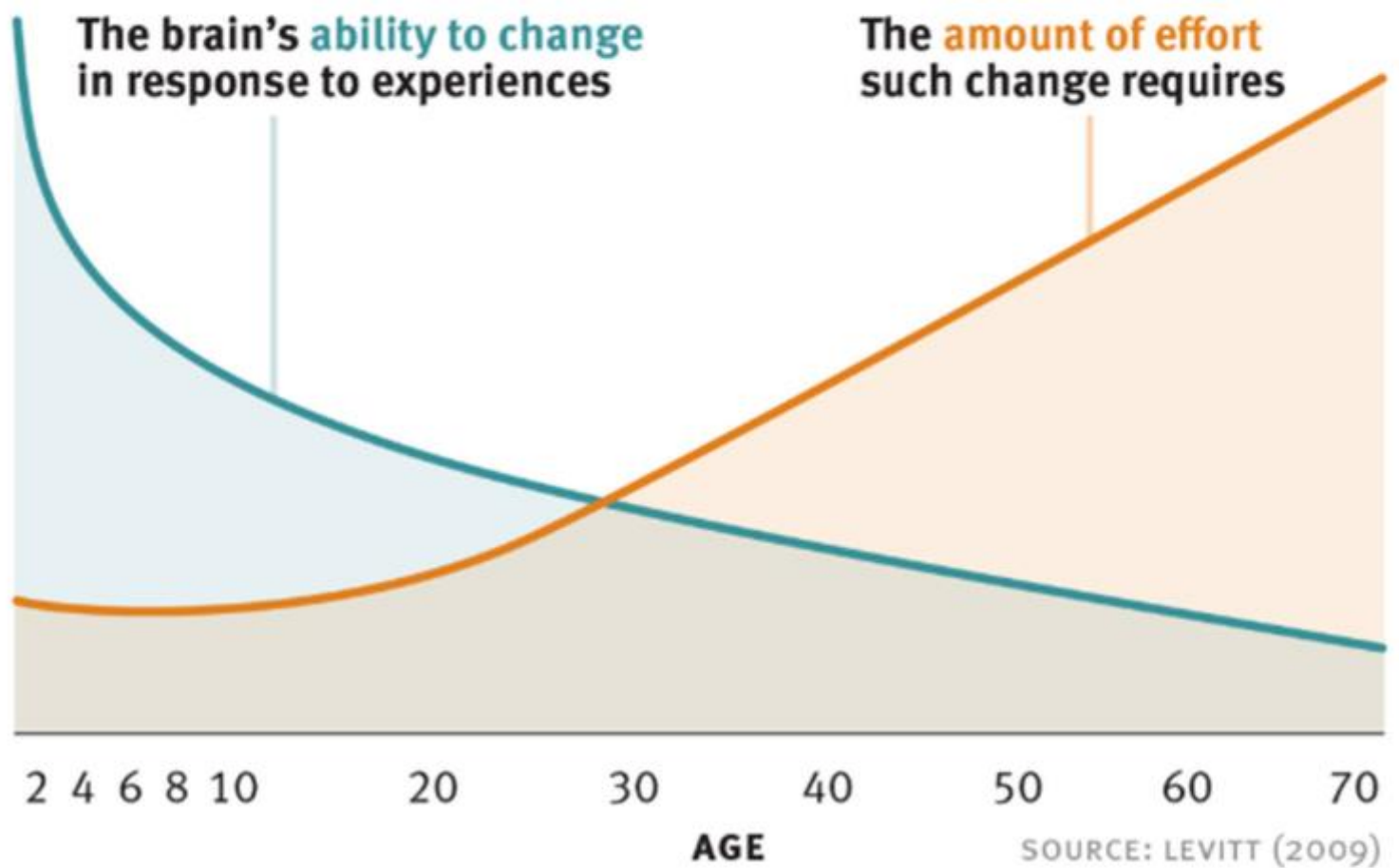

EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT IS A SMART INVESTMENT

The earlier the investment, the greater the return

1000 dager spesielt viktige av de ca. 30 000 dagene et gjennomsnittsliv består av

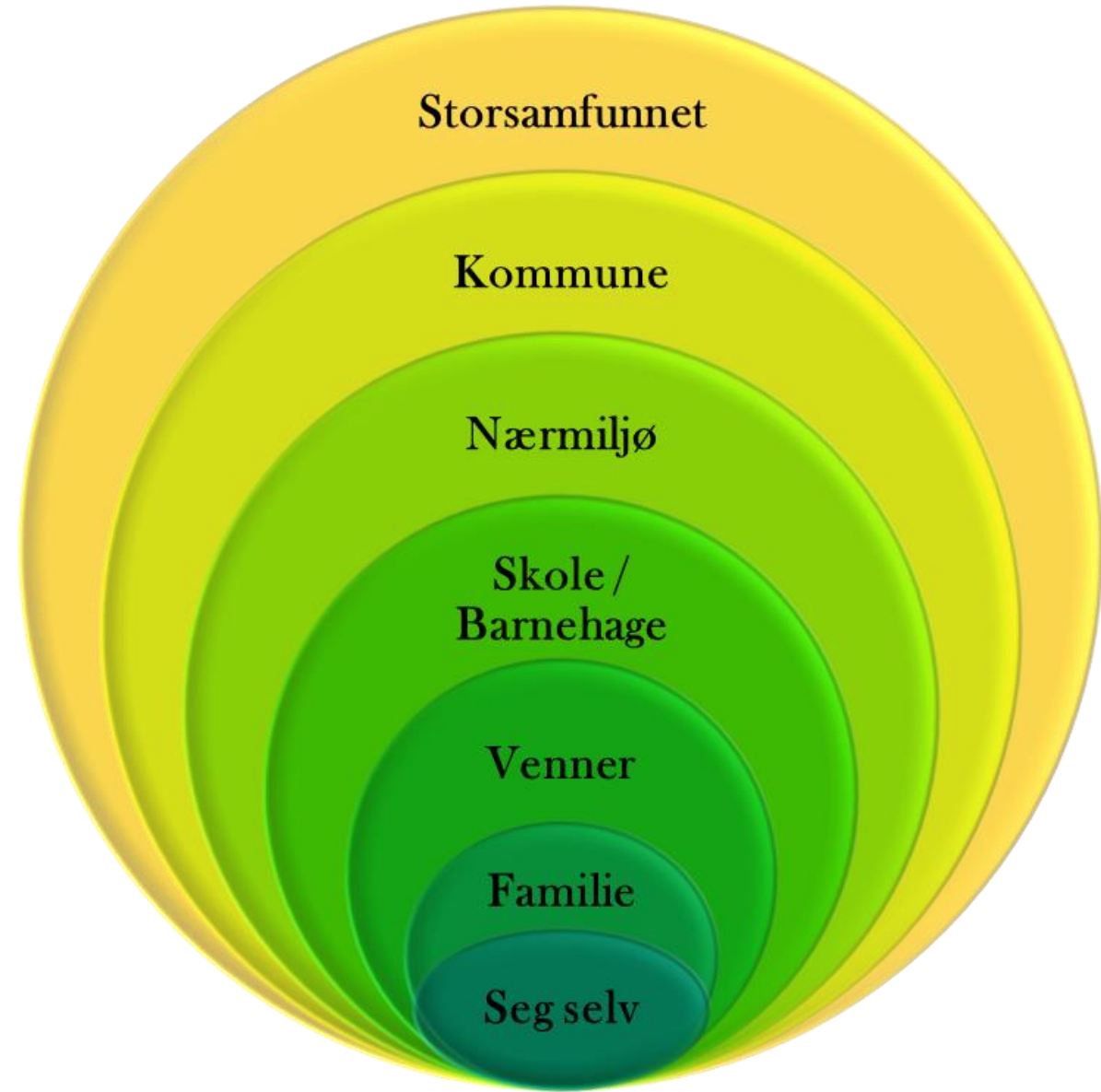
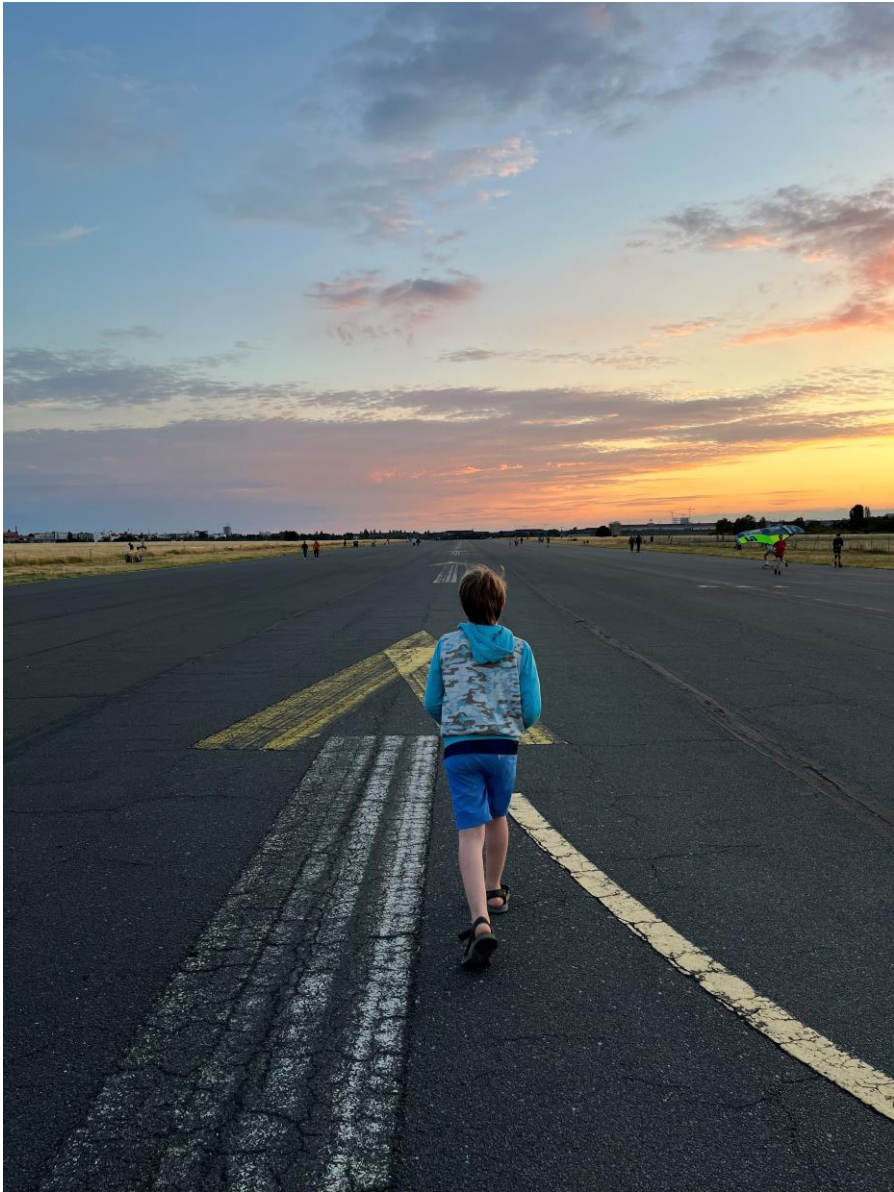

Center on the Developing Child HARVARD UNIVERSITY

SOURCE: LEVITT (2009)

www.developingchild.harvard.edu

It is easier and less costly to form strong brain circuits during the early years than it is to intervene or "fix" them later.

Eksempel til ettertanke og forståelse

Hva med de voksne?

Mitt hovedinntrykk FHUS 2023

- Ingen elendighetsrapport
- Ingen store overraskelser
- Vi skiller oss ikke ut fra landet for øvrig

- Viktige hovedfunn fra 2019 gjenfinnes
 - Kvinner gjør oftere sunne helsevalg, men har oftere psykiske plager
 - Det meste blir bedre med alderen med unntak av alkohol
 - Det meste blir bedre med høyere utdanning med unntak av alkohol

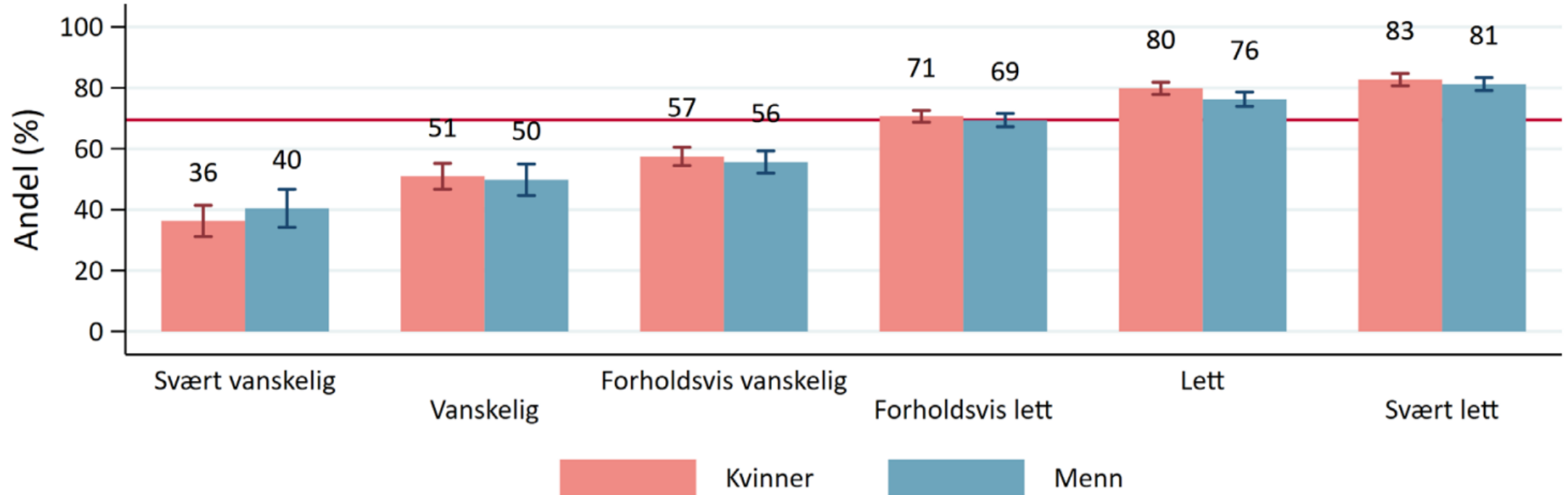
- Selvopplevd helse er svært viktig

Mest tankevekkende slik jeg vurderer det

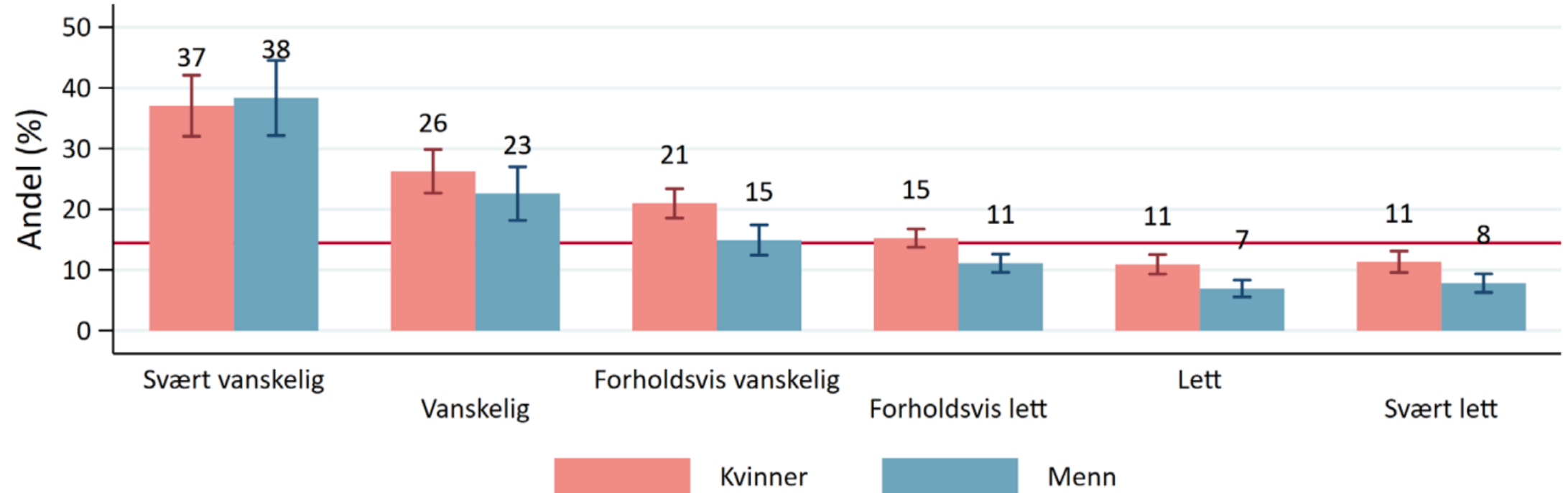
1. Hvordan opplevd økonomi innvirker på resultatene

- 27,5% har svart at det er
 - svært vanskelig
 - vanskelig
 - forholdsvis vanskelig
 - å få pengene til å strekke til i det daglige

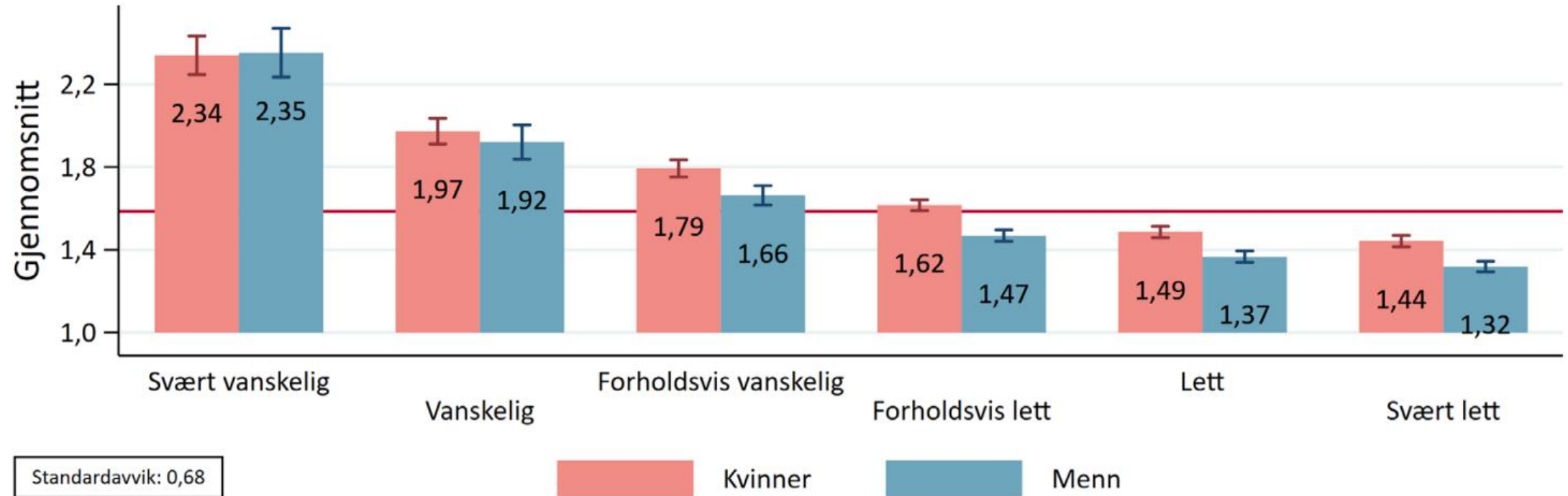
God eller svært god helse

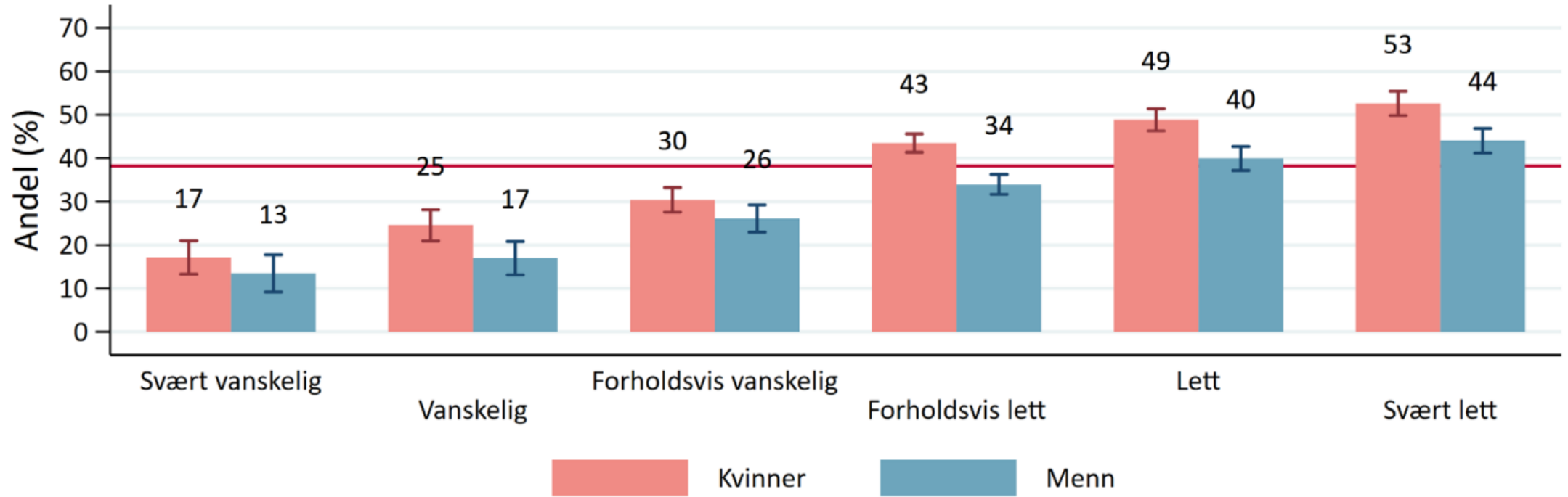
Andel med søvnproblemer

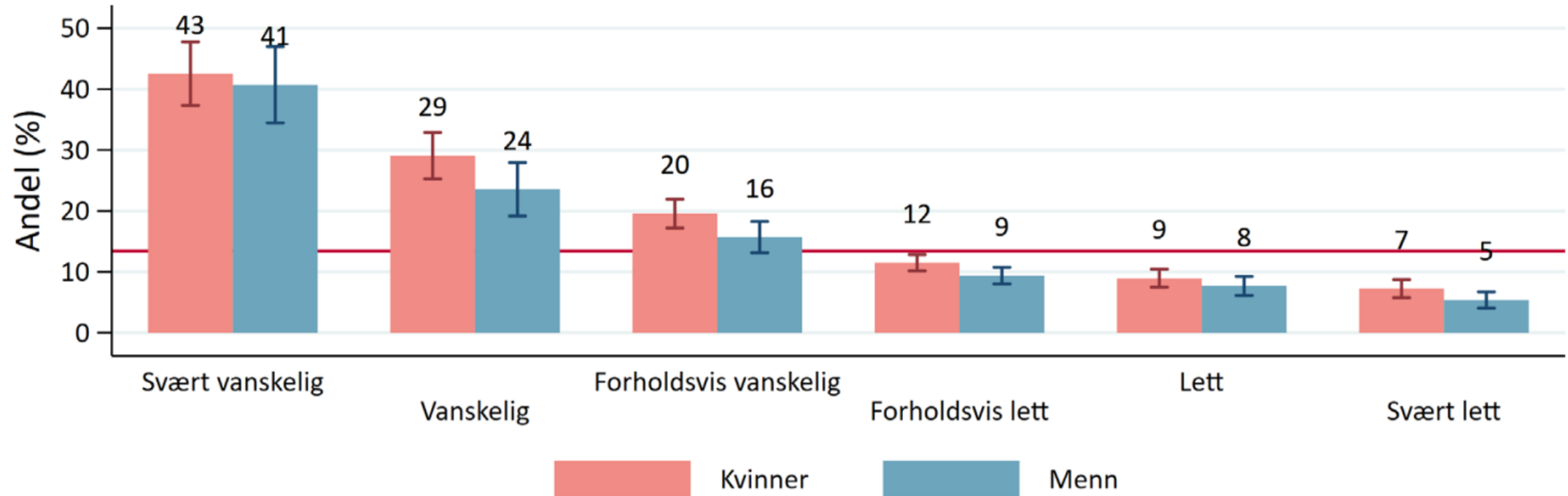
Samlescore for psykiske plager

Høy grad av sosial støtte

Andelen med opplevd ensomhet

Belastningene hoper seg opp – klynger seg

13,8 års levealdersforskjell ♂

8,4 års levealdersforskjell ♀

Får oftere hjelp når de faller om

Får sjeldnere hjelp når de faller om

NYHETER
FALT OM PÅ BUTIKKEN. Fikk ikke hjelp

– Har det blitt sånn at vi har nok med oss selv, og ikke ser andre?

AKUTTE RYGGSMERTER
Det er også mange som har lurt på hvordan det går med ham, og lurt på hvordan til at han ble liggende.
– Jeg fikk akutte ryggsmertener som kom som bry. En klar himmel og som gjorde at jeg gikk rett i bakken og ikke klarte å bevege meg. Det var vondt, men ikke farlig. Men poenget var at jeg eller noen andre kunne føle hva som spetter, sier han.

Det er veldig viktig for Wik å få fram at dette absolutt ikke handler om å klage på noen på Meny eller folk som gikk forbi denne dagen.

– Responsen har vært overveldende, sier Gunnar Wik.

Han har fått meldinger, telefoner og e-poster der folk har gitt uttrykk for at leseterologen gjorde inntrykk, og at det var veldig likt karene på det å bry seg om hverandre. Wik har blitt støttet på mange og tangene på jobben hans på Sørlandet sykehus, der han jobber som barnelege.

VOLDSOMT ENGASJEMENT
Innlegget har skapt et voldsløst engasjement. Det har blitt over 80.000 advarslinger på tynne og er av de mest leste innleggene hos Facebook-ansatte den 20. oktober.

På avisens Facebook-side har innlegget i løpet av de neste ukene sikret seg flere enn 2700 reaksjoner, over 200 kommentarer og blitt delt 424 ganger.

– Responsen har vært overveldende, sier Gunnar Wik.

Han har fått meldinger, telefoner og e-poster der folk har gitt uttrykk for at leseterologen gjorde inntrykk, og at det var veldig likt karene på det å bry seg om hverandre. Wik har blitt støttet på mange og tangene på jobben hans på Sørlandet sykehus, der han jobber som barnelege.

NYHETER
FALT OM PÅ BUTIKKEN. Fikk ikke hjelp

– Har det blitt sånn at vi har nok med oss selv, og ikke ser andre?

AKUTTE RYGGSMERTER
Det er også mange som har lurt på hvordan det går med ham, og lurt på hvordan til at han ble liggende.
– Jeg fikk akutte ryggsmertener som kom som bry. En klar himmel og som gjorde at jeg gikk rett i bakken og ikke klarte å bevege meg. Det var vondt, men ikke farlig. Men poenget var at jeg eller noen andre kunne føle hva som spetter, sier han.

Det er veldig viktig for Wik å få fram at dette absolutt ikke handler om å klage på noen på Meny eller folk som gikk forbi denne dagen.

– Responsen har vært overveldende, sier Gunnar Wik.

Han har fått meldinger, telefoner og e-poster der folk har gitt uttrykk for at leseterologen gjorde inntrykk, og at det var veldig likt karene på det å bry seg om hverandre. Wik har blitt støttet på mange og tangene på jobben hans på Sørlandet sykehus, der han jobber som barnelege.

VOLDSOMT ENGASJEMENT
Innlegget har skapt et voldsløst engasjement. Det har blitt over 80.000 advarslinger på tynne og er av de mest leste innleggene hos Facebook-ansatte den 20. oktober.

På avisens Facebook-side har innlegget i løpet av de neste ukene sikret seg flere enn 2700 reaksjoner, over 200 kommentarer og blitt delt 424 ganger.

– Responsen har vært overveldende, sier Gunnar Wik.

Han har fått meldinger, telefoner og e-poster der folk har gitt uttrykk for at leseterologen gjorde inntrykk, og at det var veldig likt karene på det å bry seg om hverandre. Wik har blitt støttet på mange og tangene på jobben hans på Sørlandet sykehus, der han jobber som barnelege.

Kobling mellom Ungdata og FHUS

63 % av ungdommene som opplever familieøkonomien som dårlig sov 6 timer eller mindre sist natt

Dette gjelder **24 %** av de som opplever familieøkonomien som god

Hendelser

Lett observerbar

Drivkrefter

Mønstre

Strukturer

Krever
refleksjon for å
oppdages

Fysisk omsorgsutøvelse

Emosjonell omsorgsutøvelse

(Evertsen- Stanghelle, C., 2018)

Hvem vil du være?
Hva vil du bidra med?

Vi har store muligheter

